

Socialförvaltningen
Maria Gustafsson
0171-625190
maria.gustafsson-soc@enkoping.se

Socialnämnden

Tillsynsplan för alkoholtillsyn och tillsyn inom tobaksområdet i Enköping år 2021

Under större delen av år 2020 har planerad tillsyn påverkats av covid 19 på så sätt att tillsyn fått ställas in med anledning av den stora smittrisken. Prognosen för 2021 ser inte så ljus ut men planering görs ändå att tillsyn genomförs som att det blir ett vanligt år.

Restauranger/Serveringsställen

I Enköpings kommun finns den 1 december 2020 totalt 55 permanenta serveringstillstånd, varav 51 är serveringstillstånd till allmänheten och 4 avser serveringstillstånd till slutna sällskap. Utöver detta kommer antagligen ansökningar att inkomma om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och till slutna sällskap.

I tillståndshandläggningen finns tre viktiga moment vad gäller tillsyn (förebyggande- inre- och yttre tillsyn)

Förebyggande tillsyn:

- Utbildning för serveringspersonal i Ansvarfull alkoholservice planerar vi att genomföra under året 2021 i samarbete med andra kommuner.
- Krögarträffar med syfte att informera tillståndshavare om aktuell lagstiftning sker cirka 2 ggr/år. Vid dessa träffar medverkar även övriga myndigheter såsom polis, räddningstjänst, skatteverket, miljö/livsmedelsinspektör. På dessa möten sker en ömsesidig dialog mellan krögarna och oss tjänstemän.
- Vi inbjuder de som planerar att ansöka om serveringstillstånd till möte där vi informerar om vad som krävs av dem enligt alkohollagen samt om utredningsförfarandet. Vid en nyansökan träffar vi alltid sökanden för att bland annat ge denna information samt skapa en god kontakt.

Inre tillsyn:

Kontroll att tillståndshavare uppfyller kraven enligt alkohollagen.

- En rutinmässig inre tillsyn sker fyra gånger under året på alla tillståndshavare. Denna förfrågan sker hos Skatteverket avseende skatteform, beslutade arbetsgivaravgifter och momsregistrering.
- En förfrågan sker till polismyndigheten fyra gånger under året avseende vandelsprövning av bolagsföreträdare, såväl kontroll i belastningsregistret som i misstankeregistret.
- En inre tillsyn med "Begäran om uppgifter-Inre tillsyn" skickas till Skatteverket en gång per år för respektive tillståndshavare och dess företrädare. Där ser man om bolaget har F-skatt, eventuella omprövningsbeslut för moms eller arbetsgivaravgifter samt beslut om kontrollavgift. För både bolaget och dess företrädare ser man antal betalningsuppsättningar/-krav, aktuell betalningsuppsättning/-krav samt aktuell och restförd skatteskuld hos Kronofogden.

Återkoppling sker till tillståndshavare vid oklarheter eller någon form av avvikelse. Vid anmärkning i belastningsregistret sker alltid en återkoppling. Vid större avvikelser eller anmärkningar öppnas ett tillsynsärende på tillståndshavaren där situationen utreds närmare och där tillståndshavaren får möjlighet att ge sin förklaring på saken. Ett tillsynsärende mynnar ut i ett beslut att antingen utdela en sanktion (erinran, varning eller återkallelse) vilket socialnämnden beslutar. Om erinran anses vara en för stark åtgärd avslutar handläggaren ärendet utan åtgärd.

Yttre tillsyn:

Tillsyn sker i samråd med polismyndigheten.

- Alla tillståndshavare ska få minst ett tillsynsbesök/år men tillsyn sker oftare på restauranger/dansställen med ungdomlig publik och senare serveringstid.
- Vid tillsynen kontrolleras ordning och nykterhet, legitimationskontroll, matutbud, marknadsföring och kontroll att serveringsansvariga finns på plats. Kontroll av dryckesförråd kan även utföras för att se om illegal dryckeshantering sker.

Fokus på tillsynen är främst ordning och nykterhet. I vårt förebyggande arbete koncentrerar vi oss på att informera om konsekvenserna av att servera alkoholdrycker till underåriga både avseende konsekvenser för de unga samt för

de serveringsansvariga. Ett annat viktigt fokus är att se till att ingen överservering förekommer.

Inför tillsynstillfället samlas samtliga samverkande myndigheter (räddningstjänsten, miljö- och byggnadsnämnden, skatteverket, polismyndigheten) och planerar tillsynen mer detaljerat. Där tas det upp om det är något speciellt som händer vid de olika tillsynsobjekten och om man ska fokusera på något särskilt vid tillsynen.

Muntlig återkoppling till krögare eller serveringsansvarig sker om möjligt i direkt anslutning till besöket. Dokumentation sker i form av tillsynsprotokoll där kopia skickas till tillståndshavaren. Efter tillsynen, om felaktigheter eller oklarheter i hanteringen uppmärksammas, sker ett möte med restaurangansvarig/ tillståndshavare hos kommunen. Mötet sker i syfte att förebygga och korrigera verksamheten utifrån lagstiftningens krav. Dessa felaktigheter och oklarheter kan innebära att fler tillsyner görs på det aktuella stället. Vid allvariga eller återkommande brister öppnas ett tillsynsärende vilket kan leda till att socialnämnden meddelar en sanktion till tillståndshavaren (erinran, varning eller återkallelse).

Vid vissa förändringar inom serveringstillståndet som till exempel ändring i lokal eller ägarförhållandet ska tillståndshavaren anmäla denna förändring till kommunen. Detta medför att tillsyn och kontroll av denna förändring genomförs.

Dessutom sker rådgivning och information om alkohollagens tillämpning till krögare vid spontana besök på restaurangen eller när krögaren kontaktar handläggaren.

Planerad yttre tillsyn under 2021

Under januari månad gör vi en planering för vårens tillsyner tillsammans med andra berörda myndigheter. Vi gör tillsyn dagar, kvällar och nätter. Vid sena kvällar och nätter gör tillståndshandläggaren och polisen gemensamma tillsyner. Tillsyn vid serveringsställen som huvudsakligen drar yngre publik

och/eller har sen öppettid är prioriterade och får fler antal tillsynsbesök. De serveringsställen där anmälningar kommit in runt former av störningar eller att misstanke om brister förekommit, sker återkommande och täta tillsynsbesök. Vid varje inplanerat tillsynstillfälle besöks cirka 3-8 tillståndshavare och tillsynsbesöken dokumenteras sedan i den årliga tillsynsplanen. Under augusti månad gör vi en planering för höstens tillsyn även då tillsammans med övriga berörda myndigheter.

Sker en ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten som väntas dra stor publik gör vi alltid tillsyn vid minst en av de aktuella dagarna, oftast alla dagar som evenemanget genomförs.

Försäljning av e-cigarett och folköl

Anmälan om försäljning ska skickas till kommunen innan försäljning påbörjas.

Den andra december 2020 fanns 18 detaljhandlare som anmält försäljning av folköl (varav 17 även ansökt om försäljning av tobak). Det finns dessutom fyra detaljhandlare som anmält om försäljning av e-cigarett.

Försäljning av tobak

En ny tobakslag- Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088), trädde i kraft den 1 juli 2019 vilket innebar att de som vill sälja tobak måste ansöka om tillstånd för detta. De ställen som innan den 1 juli hade anmält om försäljning av tobak behövde ansöka om tillstånd för försäljning senast den 1 november 2019. Dessa kunde därefter fortsätta sälja tobak till dess att ett beslut om tillstånd tas. De som inte tidigare hade anmält om försäljning av tobak fick inte börja sälja tobak innan ett beslut om det fattats.

Under perioden första juli till första november 2019 inkom 28 ansökningar om försäljning av tobak. Den andra december 2020 har 19 ansökningar beviljats tillstånd för försäljning av tobak och nio ansökningar har ännu inte hunnit handlagts.

Ett liknande utredningsförfarande som i ärenden om serveringstillstånd sker även i ansökan om tobakstillstånd.

I tillståndshandläggningen finns tre viktiga moment vad gäller tillsyn (förebyggande- inre- och yttre tillsyn)

Förebyggande tillsyn:

- Vi inbjuder de som planerar att ansöka om tobakstillstånd till möte där vi informerar om vad som krävs av dem enligt tobakslagen samt om utredningsförfarandet. Vid en nyansökan träffar vi alltid sökanden för att bland annat ge denna information samt skapa en god kontakt.

Inre tillsyn:

Kontroll att tillståndshavare uppfyller kraven enligt alkohollagen.

- En rutinmässig inre tillsyn sker maximalt fyra gånger under året på alla tillståndshavare. Denna förfrågan sker hos Skatteverket avseende skatteform, redovisade arbetsgivaravgifter och momsregistrering.
- En förfrågan sker till polismyndigheten maximalt fyra gånger under året avseende vandelsprövning av bolagsföreträdare, såväl kontroll i belastningsregistret som i misstankeregistret.
- En inre tillsyn med "Begäran om uppgifter-Inre tillsyn" skickas till Skatteverket en gång per år för respektive tillståndshavare och dess företrädare. Där ser man om bolaget har F-skatt, eventuella omprövningsbeslut för moms eller arbetsgivaravgifter samt beslut om kontrollavgift. För både bolaget och dess företrädare ser man antal betalningsuppsättningar/-krav, aktuell betalningsuppsättning/-krav samt aktuell och restförd skatteskuld hos Kronofogden.

Återkoppling sker till tillståndshavare vid oklarheter eller någon form av avvikelse. Vid anmärkning i belastningsregistret sker alltid en återkoppling. Vid större avvikelser eller anmärkningar öppnas ett tillsynsärende på tillståndshavaren där situationen utreds närmare och där tillståndshavaren får möjlighet att ge sin förklaring på saken. Ett tillsynsärende mynnar ut i ett beslut att antingen utdela en sanktion (föreläggande, förbud, varning eller återkallelse) vilket socialnämnden beslutar om.

Yttre tillsyn av tobak, e-cigarett och folköl

Vid tillsyn av folköl, tobak och e-cigarett kontrollerar och diskuterar vi med företrädarna vilka rutiner de använder sig av vid försäljningen (till exempel hur de kontrollerar ålder). Vi kontrollerar om det finns illegala varor i butiken. Har försäljningsstället ett uppdaterat och aktuellt egenkontrollprogram? Är

marknadsföringen och placering av varor och skyltar förenligt med aktuell lag?
Finns informationsdekaler om 18-årsgränsen och är de synligt placerade?

Muntlig återkoppling till företrädarna sker i direkt anslutning till besöket.
Dokumentation sker i form av tillsynsprotokoll där kopia skickas till företrädaren.

Efter tillsynen, om felaktigheter eller oklarheter i hanteringen uppmärksammas sker ett möte med tillståndshavare hos kommunen. Mötet sker i syfte att förebygga och korrigera verksamheten utifrån lagstiftningens krav. Dessa felaktigheter och oklarheter kan innebära att fler tillsyner görs på det aktuella stället. Vid allvarliga eller återkommande brister öppnas ett tillsynsärende vilket kan leda till att socialnämnden meddelar en sanktion till tillståndshavaren. När det gäller e-cigarett och folköl kan föreläggande och förbud meddelas. När det gäller tobak kan föreläggande, förbud, varning eller återkallelse meddelas.

Planerad tillsyn under 2021

Målsättningen är att alla som säljer folköl, tobak och e-cigarett ska få ett besök av kommunen varje år. Nya ställen avser vi att besöka senast tre månader efter inkommen anmälan/beviljad ansökan. Under 2021 planerar vi att avsätta cirka tolv dagar för tillsyn över denna försäljning. Utöver detta kommer tid att avsättas för den inre tillsynen. Vi kommer även i år att prioritera de försäljningsställen som ligger nära skolor eller andra barn- och ungdomsverksamheter, som fritidsgårdar och biografier.

Kommunen har ansvar att utföra tillsyn av rökfria miljöer. Enligt tobakslagen är rökning förbjuden bland annat på restauranger och andra serveringsställen, utom där servering sker utomhus. I de restauranger som har serveringstillstånd har genom åren skett en tillsyn av att dessa lokaler är rökfria. Under 2021 planerar vi att avsätta tre till fyra dagar till att även besöka de restauranger och caféer i Enköpings kommun som inte har serveringstillstånd.

Maria Gustafsson
Tillståndshandläggare